

ik ben Karima
maandag 14-4 april 2003
niet komen school ik ben afspraak
met dokter smoren om 10 uur
2 afspraken om 13.00 uur
rtfat ziekenhuis
brief Fam Maria

ik ben K. El Bouzakhi
Woensdag 7-5-mei 2003
niet komen school ik ben afspraak
naar de dokter smoren om 10.00 uur
brief lles

Toelichting

Ik ben er eigenlijk wel van overtuigd dat Karima de brieven zelf schrijft, maar ook haar eerder geschreven briefjes voor een deel kopieert. Er zijn zoveel originele kenmerken in die briefjes te zien dat de hulp van een ervaren brieven-schrijver wel haast onmogelijk is. Schrijft een geoefend schrijver zijn naam onderaan de brief, Karima begint er juist mee, net zoals de meeste cursisten hun telefoongesprek beginnen: 'Ik ben Achmed...'. De datering komt daaronder verwerkt in de eerste zin, waarin trouwens het onderwerp ontbreekt en het werkwoord niet vervoegd wordt. Dat zijn typische kenmerken van beginnende leiders.

In de eerste brief wordt duidelijk gemaakt dat ze twee afspraken heeft. De eerste om 10 uur 's morgens bij de huisarts en de tweede 's middags om 1 uur in het Radboud (rtfat) ziekenhuis. En eindigen geoefende brieven-schrijvers met hun naam, Karima besluit haar brieven met de naam van de geadresseerde: *brief fam Maria*. Net zoals veel andere Marokkanen wordt *van* en *voor* vaak door elkaar gehaald en ook *met* is een veelgebruikt synoniem. Beide varianten komen we in andere brie-

De brieven van Karima

Annelies Trienekens, docent aan het ROC Nijmegen, heeft een hele verzameling briefjes van Karima, een van haar cursisten. Als Karima naar de dokter moet, vindt ze het niet voldoende dat mondeling aan haar docent mee te delen – nee, zij schrijft een briefje waarin ze haar mededeling doet. Ze is daarin overigens een uitzondering in haar groep van alfa-cursisten, die in september 2002 aan de cursus begonnen zijn. De briefjes zijn precies gedateerd, zodat goed te zien is hoelang Karima les gehad heeft op het moment van schrijven.

Annelies: 'Karima is een vrouw van 22 jaar. Ze is in Marokko nooit naar school geweest. Ze is momenteel (juni 2003) bezig met het laatste boek van 7/43 én ze heeft van de methode *Alfa* van niveau 1 cluster 1 en 2 gedaan. Ze heeft wat moeite met spreken, maar ze schrijft wel deze briefjes. Of ze dat met hulp doet weet ik niet, daar kom ik niet achter.'

ven van Karima tegen: *brief fa les* en *brief met lles*. De tweede brief die hier afgedrukt is, eindigt met: *brief lles*. Helaas ontbreekt daar het voorzetsel, maar de brief is bijna goed geschreven. Het is niet onmogelijk dat Karima deze slotzin in een andere brief (bijvoorbeeld in *Alfa*) gezien heeft en dat ze die woorden verkeerd interpreteert.

Het is ook interessant om te zien dat Karima niet schrijft: *ik heb een afspraak met de dokter*, maar *ik ben afspraak met dokter*, ook al heeft ze ongetwijfeld de vaste combinatie *ik heb een afspraak* geleerd. Het feit dat ze de lidwoorden *de* en *een* niet gebruikt, is een echt kenmerk van beginners, maar dat het koppelwoord *zijn* gebruikt wordt in plaats van *hebben*, is een echt kenmerk van haar moedertaal waar het werkwoord *hebben* niet bestaat, maar waarin je zegt: *ik ben met 22 jaar*, of, *ik ben met een afspraak*. Wat zo'n brief je niet allemaal vertellen kan, behalve dat het geweldig is om te zien hoe iemand zich zo snel op een eigen wijze een nieuw medium eigen maakt.

INEKE VAN DE CRAATS